

Όμποε – (οξύαυλος)

Ιταλικά : Oboe
Γαλλικά: Hautbois

Γερμανικά: Hoboe
Αγγλικά: Oboe.

Προέλευση – κατασκευή- τρόπος παιξίματος.

Το όμποε είναι το σοπράνο όργανο της οικογένειας των όμποε. (Τα όμποε είναι πνευστά όργανα που το επιστόμιο τους είναι μία φλοίδα καλαμιού κομμένη στη μέση, όργανα με διπλή γλωττίδα)Όταν ο εκπνεόμενος αέρας περνά ανάμεσα από τα ελεύθερα άκρα των γλωττίδων αυτά πάλλονται χτυπώντας το ένα με το άλλο όπως τα χείλη του εκτελεστή μέσα στο επιστόμιο. Αυτές οι παλμικές δονήσεις διαδίδονται στην στήλη αέρα μέσα στον σωλήνα παράγοντας ήχο.

καλάμι όμποε:

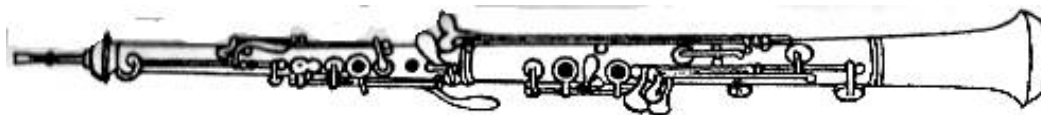

Ως πρόδρομος των όμποε θεωρείται το σαλμάι (γερμ.Schalmei , από το λατινικό calamus που προέρχεται από την ελληνική «κάλαμος». Ξύλινο όργανο με κωνικό σωλήνα που έφτασε τον 12^ο αιώνα στην Ευρώπη από την Εγγύς Ανατολή μέσω Σικελίας. Το πρώτο σαλμάι (γαλ. chalumeau) είχε 7 τρύπες και παίζονταν με τα δάχτυλα . Το 1413 εφοδιάστηκε με ένα κλειδί και αργότερα κατασκευάζονταν σε διάφορα μεγέθη (από σοπρανίνο μέχρι κόντρα-μπάσο) με κλειδιά και λέγονταν βομβάρδο.

Το όμποε ήταν γνωστό στην Γαλλία και την Αγγλία ήδη από τον 17^ο αιώνα. Σαν μέλος της ορχήστρας πρωτοεμφανίστηκε στην όπερα Romone του Γάλλου οργανίστα και τσεμπαλίστα Ρομπέρ Καμπέρ (1628- 1677) και από τότε αποτελεί βασικό μέλος της ορχήστρας (με το λα (442) του όμποε χορδίζονται όλα τα υπόλοιπα όργανα της ορχήστρας.).

Το όμποε αποτελείται από έναν κωνικό σωλήνα (μήκος 63.8 c.m. ωφέλιμο 62,5) κατασκευασμένο συνήθως από έβενο . Η μικρή διάμετρος του σωλήνα του (0,45 c.m.) επάνω και (1,57 c.m.)κάτω επιτρέπει στον ομποίστα να εκτελεί πολλά μέτρα με μία αναπνοή. Το διπλό καλάμι του μπαίνει μέσα σ' ένα μεταλλικό σωληνάκι καλυμμένο με φελλό.

το όμποε :

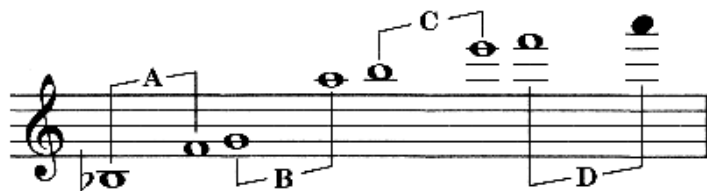
Γραφή - έκταση - ηχόχρωμα

Το όμποε είναι ταυτόφωνο όργανο (γράφεται όπου ακούγεται) και γράφεται εξ' ολοκλήρου στο κλειδί της υψιφώνου (σόλ).

Έκταση:

Η μουσική έκταση του όμποε μπορεί να χωριστεί σε στις τέσσερις ακόλουθες περιοχές (ρεγκίστρα).

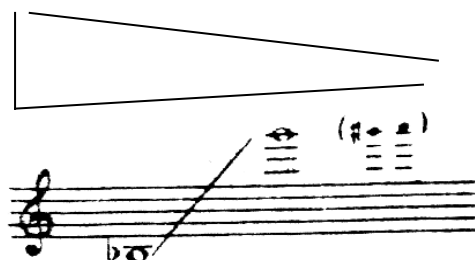

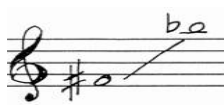
Παρ. 284. "Ρεγκίστρα":

- A:** βαρύ, πυκνό,
- B:** ζεστό, δριμύ,
- C:** λεπτό και καθαρό,
- D:** λίγο διαπεραστικό, ισχνό.

Το ηχόχρωμα του όμποε είναι σε γενικές γραμμές βελούδινο με λίγη έρρινη απόχρωση (εξαιρείται η περιοχή D). Η δυναμική του καμπύλη κλίνει προς την ψηλή του περιοχή πράγμα το οποίο το καθιστά πλέον ευδιάκριτο στα ρεγκίστρα A και B σε ντουμπλαρίσματα.

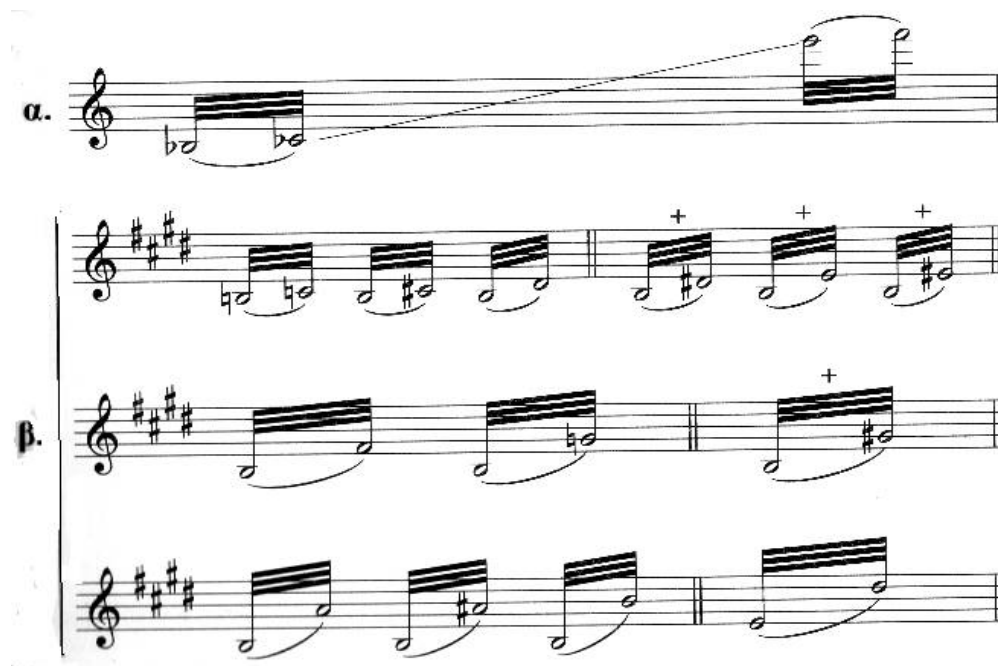
Δυναμική καμπύλη όμποε:

Η περιοχή: θεωρείται ως η καλλίτερη για το όργανο τόσο σε ff όσο και σε pp περάσματα.

Τεχνική – τρόποι παιξίματος- ειδικά εφέ

1) τρίλιες και τρέμολο. Όλες οι τρίλιες σε απόσταση 2ας είναι εφικτές (παρ α.) ενώ στο β. σημειώνονται με σταυρό τα δύσκολα τρέμολο.

Πίνακας τρέμολο: (Με 1 σταυρό σημειώνονται τα δύσκολα ενώ με δύο σταυρούς τα πολύ δύσκολα.

The musical score consists of 12 staves of music, each containing a tremolo exercise. The exercises are written in treble clef with various key signatures and time signatures. The notation includes eighth and sixteenth notes, often beamed together to indicate tremolo. Above the notes, 'x' and 'xx' symbols indicate difficult or very difficult passages. Some exercises are numbered (1) through (7) above the notes. The exercises progress in difficulty, with the final exercise (7) being particularly complex, involving multiple frets and intricate rhythmic patterns.

Legato: Έχει ενδιαφέρον Legato όχι όμως τόσο πειστικό όπως των κλαρινέτων μπορεί να παίξει Legato και μεγάλα διαστήματα

π.χ.

Επίσης δεν έχει μεγάλη ευχέρεια Legato αρπισματικών περασμάτων.

staccato: Το όμποε έχει μεγάλη ευχέρεια σε staccato περάσματα και επαναλαμβανόμενους φθόγγους, διπλά staccato κ.λ.π.

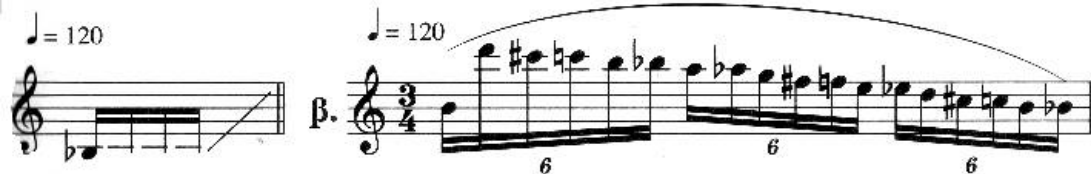
Άρθρωση: Η μεγαλύτερη ταχύτητα της άρθρωσης σε staccato περάσματα είναι 120 το τέταρτο για την χαμηλή περιοχή και 132 το τέταρτο για την μεσαία και την ψηλή περιοχή του οργάνου.

Tiefe Lage: etwa ♩ = 120 circa

Mittlere und hohe Lage: etwa ♩ = 132 circa

Επίσης οι "δεμένοι" με σύζευξη μπορούν να παιχτούν πολύ γρηγορότερα.

π.χ.

Ο ομποίστας παίζει με μία αναπνοή 1.5 – 2 μέτρα περισσότερα από τον φλαουτίστα.

Δυναμική	Διάρκεια αναπνοής σε μέτρα			
<i>p</i>	13	13	13	10
<i>mf</i>	9	10	11	8
<i>f</i>	8	8	10	5

vibrato: Το όμποε έχει την δυνατότητα εκτέλεσης vibrato έντασης τόσο αργό όσο και γρήγορο.

Glizando: Υπολείπεται πολύ έναντι των κλαρινέτων πράγμα που συμβαίνει επίσης και με άλλα ειδικά – εφφέ όπως : **flutterzunge**, **vibrato**, **multifonicks** κ.λ.π.

I. Strawinsky: *Le Sacre du printemps*,

Σουρντίνα. Χρησιμοποιείται σπάνια κυρίως σε έργα του 20^{ου} και 21^{ου} αιώνα . Όταν αυτό ζητηθεί οι ομποίστες κατασκευάζουν αυτοσχέδιες σουρντίνες από ύφασμα το οποίο τοποθετούν μέσα στο όργανο.

π.χ.

The image shows a musical score for three instruments: Oboe, Bassoon, and Violoncello. The score is in 4/4 time and features a key signature of two sharps (D major). The tempo is marked 'L. PRINCIPESSA'. The Oboe and Bassoon parts are marked 'con Sord.' and 'p'. The Violoncello part is also marked 'con Sord.' and 'p'. The lyrics 'Du - do, fais do - do! Du - do, fais do - do!' are written below the Oboe and Bassoon staves. The score consists of four measures.

N. Rimsky-Korsakov: *Der unsterbliche Kaschtschei*, S. 119, Ed. Belajeff.

Παραδείγματα από την φιλολογία
Example 5.8

(a) Third Symphony

Marcia Funebre Beethoven

2 Ob. *p*

cresc. decresc. p

(b) Seventh Symphony

Vivace Beethoven

2 Ob. *p dolce*

(c) Second Symphony

Adagio espressivo Schumann

2 Ob. *p cantabile*

sf sf

(d) Ibéria

f Debussy

2 Ob. *f gaiement en dehors*

Vif (♩ = 116) P. Dukas: L'apprenti sorcier, S. 16 f., Ed. Durand.

f

(♩ = 152) M. Ravel: Daphnis et Chloé, 1. Suite, S. 63, Ed. Durand.

Παραδείγματα χειρισμών

The image displays five musical staves illustrating guitar techniques:

- Staff 1:** A single staff in treble clef showing a sequence of sixteenth-note patterns. Each pattern is marked with a '6' below it, indicating a sixteenth-note exercise. The patterns involve various fretting and picking techniques.
- Staff 2:** A single staff in treble clef showing a sequence of eighth-note patterns. A long slur covers the entire staff, indicating a continuous exercise.
- Staff 3:** A single staff in treble clef, 4/4 time signature. It shows a sequence of eighth-note patterns with a slur. The staff ends with a double bar line and a diagonal slash, indicating a repeat or continuation.
- Staff 4:** A single staff in treble clef, 4/4 time signature. It shows a sequence of eighth-note patterns with a slur. The staff ends with a double bar line and a diagonal slash.
- Staff 5:** A single staff in treble clef, 4/4 time signature. It shows a sequence of eighth-note patterns with a slur. The staff ends with a double bar line and a diagonal slash.

Αγγλικό κόρνο - (άλτο όμποε)

Ιταλικά: corno inglese

Γαλλικά: cor anglais

Γερμανικά: Englisch Horn

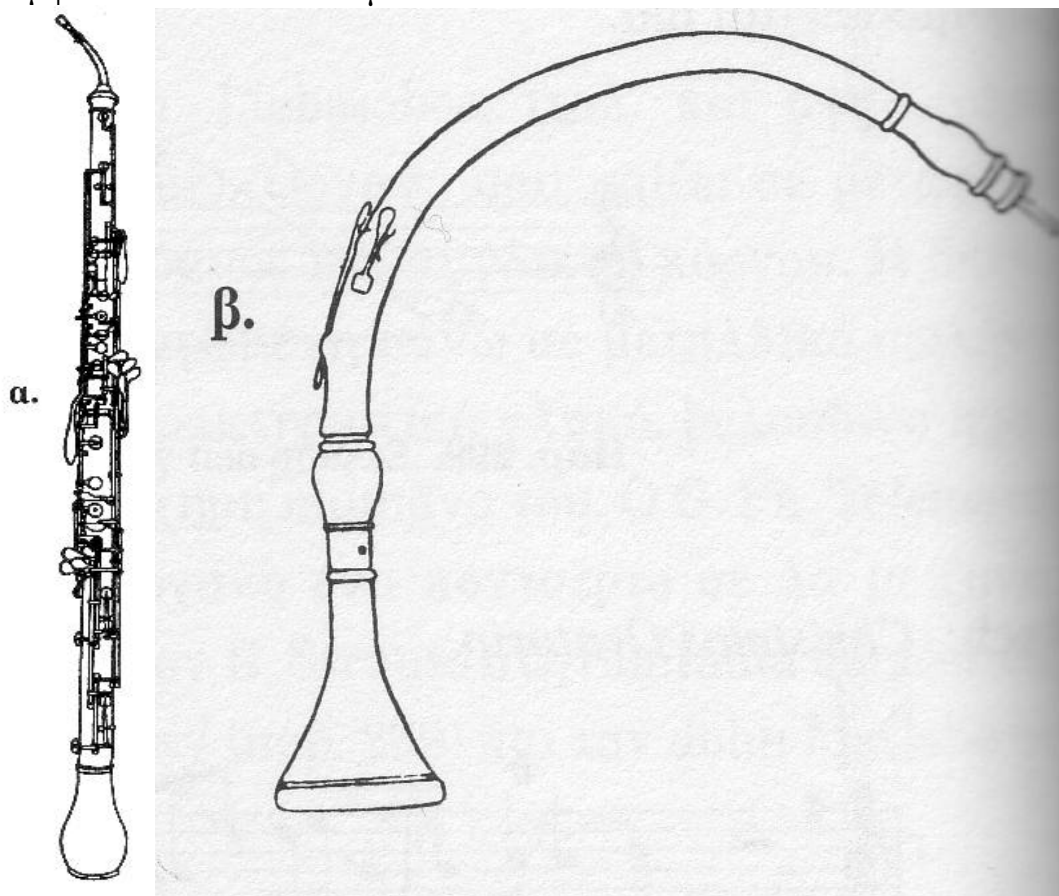
Αγγλικά: English horn

Προέλευση – κατασκευή- τρόπος παιξίματος

Είναι το άλτο όργανο της οικογένειας του όμποε . Το πρώτο όργανο ήταν κυρτό όπως το κέρασ κυνηγιού όμως το 1760 ο Φερλαντίς του Μπέργαμο κατασκεύασε αγγλικό κόρνο σε ευθεία μορφή.

Το αγγλικό κόρνο διαθέτει κωνικό σωλήνα μήκους 78,85 c.m. και το διπλό καλάμι του είναι στερεωμένο είναι στερεωμένο πάνω σε μεταλλικό σωλήνα λυγισμένο προς τα πίσω.

Το αγγλικό κόρνο μπορεί να παιχθεί από ομποίστα και δεν αποτελεί σταθερό όργανο της ορχήστρας. Χρησιμοποιήθηκε όμως από πολλούς συνθέτες. (Gluck, Strauss, Stravinsky, Mahler, Debussy και άλλους. Τα πιο γνωστά σόλο πού γράφτηκαν για το αγγλικό κόρνο βρίσκονται στο « Τριστάνος και Ιζόλδη» του Wagner και στη συμφωνία του νέου κόσμου του Dvorak.

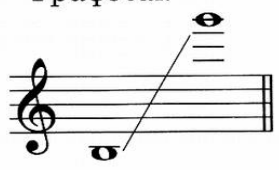

Αγγλικό κόρνο α) σύγχρονο , β) παλιό

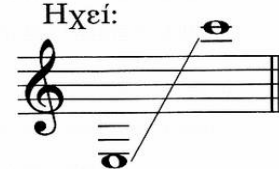
Γραφή - έκταση – ηχόχρωμα.

Το αγγλικό κόρνο είναι όργανο μεταφοράς (ηχεί μία 5^η καθαρή χαμηλότερα από εκεί πού γράφεται και γράφεται στο κλειδί του σολ).

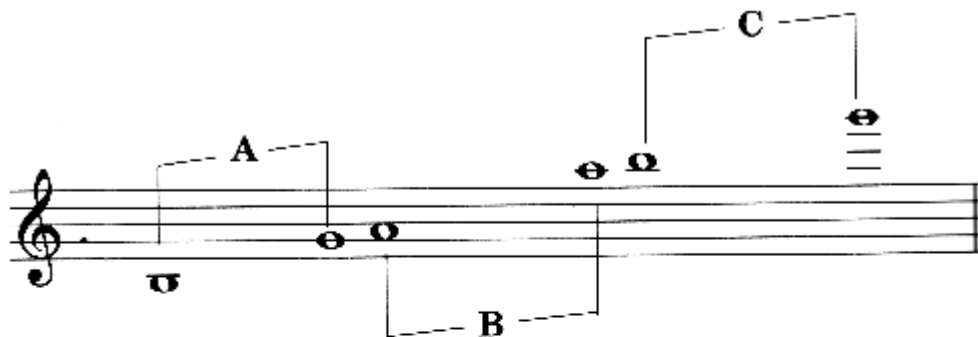
Γράφεται:

Ηχεί:

Η Μουσική έκταση του μπορεί να χωριστεί σε τρία ρεγκίστρα.

"Ρεγκίστρα".

A: βαθύ, πλούσιο, λίγο έντονο,

B: μαλακό, γλυκό, μελαγχολικό,

C: λεπτό, ισχνό.

(Όλες οι τρίλιες είναι εφικτές).

Το αγγλικό κórνο έχει ηχóχρωμα πιο πλούσιο σε αρμονικούς από το όμποε και σχεδόν όλες τις ευκολίες χρήσης του.

Παραδείγματα από την φιλολογία.

Wagner: Tristan

Engl. Horn

p cresc. f dim. p³ cresc. f dim.

p f dim. p f dim. p f dim.

(a) Ninth Symphony (*New World*)

Dvořák

Largo Solo

Eng. Hrn.

(b) Symphony in D minor

Franck

Allegretto

Eng. Hrn.

p cantabile

(c) *La Mer*

Debussy

Animé (♩ = 72)

Eng. Hrn.

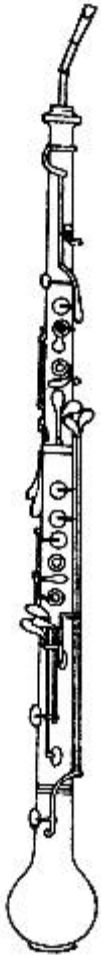
p p p³ p

Άλλα όμποε

1) Όμποε της αγάπης : Ιταλικά και Αγγλικά = **oboe d'amore** ,
γερμανικά = **Liebesoboe**, γαλλικά = **hautbois d'amour**.

Όργανο μεταφοράς (ακούγεται 3^η μικρή χαμηλότερα απ' ότι γράφεται. Έχει κατασκευή ίδια με του αγγλικού κόρνου πού καταλήγει σε αχλαδωτή καμπάνα όπως και αυτό. Στην καμπάνα οφείλουν και τα δύο όργανα το γλυκό με βελούδινη υφή ηχώχρωμα τους.

Το όμποε της αγάπης καταλαμβάνει τόσο από άποψη μεγέθους όσο και από άποψη μουσικής έκτασης τον χώρο μεταξύ όμποε και αγγλικού κόρνου.

α. β.

3η μικ. 3η μικ.

Εκταση που γράφεται (α), πραγματικό τονικό ύψος (β).

C. Debussy: *Gigue*

Modéré

Hautbois d'amour

p doux et mélancolique

Κυνηγετικό όμποε: (oboe da caccia). Πρόδρομος του αγγλικού κόρνου πού πλέον δεν χρησιμοποιείται .

α. β.

5η καθ. 5η καθ.

Εκταση που γράφεται (α), πραγματικό τον. ύψος (β).

Bach: *Christmas Oratorio*

Oboe d'amore

Oboe da caccia

Παρ. 291. Ο Μπαχ έγραψε για το οboe da caccia στο πραγματικό ύψος, χρησιμοποιώντας το κλειδί της άλτο.